

הדגשים והגשות על פי פרשת השבוע

פרשת צו | עלון מס' 72

איך לוקחים אדם?

קח את אהרן ואת בניו אתו ואת הבגדים ואת שמן המשחה ואת פר החטאת ואת שני האילים ואת סל המצות:

- אפי: אתה נוסע לחתונה של מוישה זוכמיר?
- צבי: כן בהחלט..
- אפי: אתה יכול לקחת אותי ?
- צבי: בהחלט תמתין לי ליד הבית בשעה 9:00 בלילה אני ייקח אותך..

לכאורה צריך להבין מהו הביאור קח את אהרן - כיצד ניתן לקחת אדם? כשמבוגר לוקח ילד קטן שלא יכול ללכת לבד.. להגיע למקום מסויים... זה נקרא לקחת... כשאני לוקח ברכב מישוה טרמפ אז אני עושה פעולה פיזית של לקיחה מתחנת המוצא לנקודת סיום.. זה נקרא שלקחתי... אבל מה שייך לקחת את אהרן הכהן? איך לוקחים אותו?

כותב רש"י - **קח את אהרן. קחנו בדברים ומשכהו** - מבאר המהר"ל - **קחנו בדברים דלא שייך לקיחה באדם לפי שאינו נכנס לרשות הלוקח כי הוא הולך ברצון שלו, ולכך פירשו קחנו בדברים דהשתא הוא לוקח את דעתו ורצונו, וכאילו היה דעתו ברשותו.**

ישנה עוד צורת לקיחה - שכנוע... כשאני משכנע מישוה - אני לוקח אותו איתי... אדם שהחליט להצטרף אלי לעשיה שלפני כן הוא לא חשב לעשות, אם הצלחתי לשכנע אותו, הרי זה נקרא שלקחתי אותו.. אדם ששמע דרשה נאה, והדרשן חימם את הלב ועורר על נושא ועניין מסויים, ואני השתכנעתי והצטרפתי לעניין, הרי הוא לקח אותי יחד למשימה...

אך כאן תשאל השאלה, וכי מה צריך לשכנע את אהרן? וכי הוא לא ידע כי הוא נבחר לעמוד לשרת לפני ד' בכהונה.. התפקיד הכי גדול שיש באומה היהודית.. כהונת עולם... עבדות ד'. כלי קודש המשרתים לפני ולפנים.. בקודש פנימה אותם צריך לשכנע? וכי הוא לא התכונן לתפקיד הגדול שלו??

אדם שנבחר לתפקיד חייו - צריך לשכנע אותו?? צריך לקחת אותו?? הוא הרי רץ לשם..

ונראה מכאן שבהחלט גם אדם שברור לו התפקיד.. והמשימה.. והשליחות.. עדין נצרך לאותה קיחה בדברים.. משום שגם אהרן הכהן, שקיבל את הכהונה הרי בצידה היו כרוכים אזהרות וסייגים.. **ושמרתם את משמרת ה' ולא תמותו כי כן צויתו** - הסיכון הוא עצום יש עונש מוות על סטייה מציווי ד'... וזה מפחיד... וגם להיות כהן כרוך בהקרבה גדולה.. בוותור על העצמיות שלו למען עבודת הכלל.. זה בכלל לא קל..

בכל לקיחה של אחריות יש שני צדדים, מחד החלק היפה והנחמד והנעימים... וזה מאד קל לצייר את התפקיד בצבעים וורודים ונעימים..

אך מן הצד השני יש סייגים, ואזהרות, וסיכונים.. שיכולים להרתיע את האדם מלבצע, ולהיכנס לתפקיד שיכול גם להפיל אותו... כל אדם שמתמסר באמת לציבור יודע שהוא משלם מחיר אישי למען צרכי הכלל.. רואים בשנים באמת לציבור, יודע שהוא משלם מחיר אישי למען צרכי הכלל.. רואים בשנים האחרונות הרבה נושאי תפקידים בשירות הציבורי שמתמודדים בכל כוחם לאותו תפקיד רם ונישא, ואז נופלים שדודים בשוחד וכדו'.. יש סיכון בתפקיד רם, שהנפילה תהיה כואבת... לכל סמכות יש גם אחריות בצידה.. וזה אפי' כאשר אנו מדברים בדברי חולין.. ובעבודת הכהונה כאשר נכפיל את זה במדרג הרוחני חלילה מלהמרות את רצון ד' - יאמר האדם למה לי להיכנס לתוך העניין הזה... זה רק יכול לסבך אותי.. תודה רבה...

על זה נאמר קהו בדברים.. גם אדם שיודע את שליחותו... גם אדם שברור לו שהוא מוסר את עצמו לכהונה.. לעמוד לשרת לפני ד' אבל הסיכון הנוראי של כישלון חלילה יכול לעצור אתו... ולכן צריך לקחת בדברים.. וכמו שמבאר המהר"ל אי אפשר באמת לקחת אדם.. יש לו רצון... גם אם לקחת אותו טרמפ, לא באמת לקחת אותו... הוא ברצונו הצטרף אליך ונתן לך לקחת אותו... אבל זה הוא...

לקחת אדם - זה לקחת את דעתו כביכול... להפוך את דעתו ולשכנע אותו בדעה שלך... ואיך עושים את זה??

ברור שאם זה באיומים או בהפחדות, הרי לא הצלחת לשכנע אותו... גם אם הוא עושה פעולה פיזית, כי אימת עליו אבל בדעתו הוא ממש לא מעוניין בזה... זוהי כפיה... הלקיחה יכולה להיות רק בשכנוע, ככתוב בקהלת - **דברי חכמים בנחת נשמעים**... זו לא רק עצה.. זה המציאות...

בשביל שיקשיבו לך - השלב הקודם לשכנוע זה רק כשהדברים מגיעים בנחת... וכשהם נשמעים... יש סיכוי שהם גם יתקבלו...

המסר היוצא מזה - ישנם דברים שברור לכולנו שצריך לעשות.. ככה זה וזהו... ילד רואה שכך מתנהגים בבית ו.. ברור לכולנו כי ככה הוא צריך לנהוג.. להתנהל.. כי הרי ככה זה...

ומכאן רואים לא כן... הנכון הוא גם בדבר שברור לכולנו - **קח את אהרן קחנו בדברים ומשכהו**.. אם רוצים לחנך ולבנות בדור ההמשך את הדברים, שלנו הם ברורים וידועים זה רק ע"י קחנו בדברים... בסופו של דבר - **לא שייך לקיחה באדם לפי שאינו נכנס לרשות הלוקח כי הוא הולך ברצון שלו**... כשאדם עושה כל פעולה שהיא זה אך ורק ברצונו בלבד.. זה הבחירה חופשית שלו... גם בחור או נער שעושה את מה שהוא חונך אבל זה בגלל שכעת זה רצונו... לעשות נחת... להיות תלמיד מצטיין... אבל אם רוצים שהדברים הפשוטים יקנו משכן קבע בלבבו - זה רק משכהו בדברים.. זה לחבר את הדעת שלו לדעת שלך... לא באיומים לא בהפחדות... רק בשכנוע נכון.. שהדעת שלו תסכים איתך...

שבת שלום ומבורך

את מי מזרזין??

לעצלות, ישנה אפשרות לזריזות...

אם נבדוק את האדם מתי הוא מתפקד הכי מהר?? התשובה היא – כשהוא חייב... יש אנשים שיש להם את תכונת הדחיינות... בסדר לא דחוף כעת.. אפשר מחר... מחרתיים... כשמגיע הדד ליון הסופי הוא מתיישב ועושה ופועל את מה שהוא חייב... ואפי' במהירות יתירה..

כשאומרים צו – הביטוי ציווי המשמעות אתה חייב.. אוקיי אני חייב.. בסדר עוד מעט... אומר רש"י – מייד.. אתה חייב כעת.. זה כעת הדד ליון הסופי... כשרוצים לזרז מישהו אומרים לו אתה חייב כעת... מייד... אל תדחה..

ומהו הכוונה – לדורות?? כל אדם שנכנס לריטואל של עשייה, בהתחלה ישנה את ההתלהבות הראשונית... אבל אחרי 50 פעם זה הופך למשהו שכבר התרגלנו אליו.. אין התחדשות.. העשייה הזריזה דועכת מעט... ע"ז נאמר מיד ולדורות.. כל הזמן תזכור שיש לך את הציווי האלוקי להזדרז...

איך באמת עושים את זה??

כידוע לכל מטבע יש שני צדדים – יש את הצד הנותן והמקבל, המביא והמקריב, ניקח כדוגמא טבח המכין אוכל לאירוע, יכול להיות שזה האירוע ה – 277 שלו.. וכבר אין לו כח, אבל הוא יודע שמצד המזמין זה האירוע היחיד שלו... זה האירוע שהוא חייב להרשים בו, כי אחרת שמו יפגע.. הוא חייב להתאמץ בכדי לרצות את הלקוח...

אולי ניתן לומר גם כאשר הכהן מול האדם שהביא את קרבנו – אם הכהן מחשיב את הקרבן שהוא עושה כעוד קרבן... הוא ממספר קורבנות... אז באמת ההתלהבות כבאר יורדת.. תהיה פחות זריזות... אבל אם הוא מביט על האדם שעומד מולו וחושב – הרי זה הקרבן היחיד שלו... אז כלפיו תהיה זריזות מיוחדת... וזה הציווי גם לדורות – תדע כשמגיע מישהו להקריב קרבן הרי שתעשה את זה בזריזות...

צו את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת העלה הוא העלה על מוקדה על המזבח כל הלילה עד הבקר ואש המזבח תוקד בו:

צו את אהרן אין צו אלא לשון זרוז מיד ולדורות (רש"י)

כאשר התורה רוצה להדגיש לנו את ענין הזריזות היא משתמשת בלשון ציווי...

ודבר זה הוא מעט תימא מה הקשר בין ציווי לבין זריזות?? אם אני מצווה עליך .. מחייב אותך... אז אתה נהיה זריז?? להפך אולי.. אם אני אשכנע אותך בצורה יפה אז תצליח להזדרז...

ודבר נוסף מה זה הניסוח 'מיד ולדורות'... אם צריך להיות זריז תמיד צריכים להיות זריזים... מה זה המיד ומהו הלדורות??

- שמע אני צריך להגיע לשדה התעופה וכמה שיותר מהר...
- בסדר אני אשתדל...
- נהג – אפשר בבקשה יותר זריז??
- תגיד מה אתה רוצה שאני אדרוס אנשים במעבר חציה??

האמת שבמושכל ראשון הנראה כי ההפך מהזריזות הינה העצלות... אדם עצל אין לו כח לזוז... צריך כל הזמן לזרז אותו... לדרבן אותו... לדחוף אותו... אבל האמת שזריזות ועצלות הינם שני הקצוות הכי רחוקים בסקאלה הרחבה..

גם אדם רגיל שהוא בכלל לא עצלן... והוא מתפקד בסדר גמור... ניתן לבקש ממנו להזדרז... בקשת הזריזות הינה ביטוי לכל אדם באשר הוא שימרה את מעשיו... שיתנהל במהירות יותר גדולה... כולם מבינים שהביטוי 'אדם זריז' זה מבטא אדם שעושה ופועל דברים בצורה מיידית.. לא דוחה.. מתקתק עניינים.. גם בלי כל קשר

להתחשב רק ברצון ד'...

ויעש אהרן ובניו את כל הדברים אשר צוה ה' ביד משה:

ויעש אהרן ובניו. להגיד שבחן שלא הטו ימין ושמאל. (רש"י)

בפרשת בהעלותך כותב רש"י – ויעש כן אהרן. להגיד שבחו של אהרן שלא שינה – וכן מצינו בעוד מקומות – וצריך להבין מהו השבח שלא הטו ימין ושמאל?? מדוע הייתה הוא אמינא שיטו ימין ושמאל, ויש שבח שלא הטו ???

אולי מותר לבאר, כל המעמד הזה לעמוד לעיני כל ישראל והיה ברור לכולם שזה ע"פ ציווי ד' – אבל נדמיין בעינינו אנו את הסיטואציה... הם עומדים לפני משה – ויקרב משה את אהרן ואת בניו וירחץ אתם במים – כמבואר בחז"ל שהוא בעצמו רחץ אותם, לאחר מכן הוא מלביש אותם בבגדי כהונה לכבוד ולתפארת, לאחר מכן כתוב –

ויקרב את בני אהרן ויתן משה מן הדם על תנוך אזנם הימנית ועל בהן ידם הימנית ועל בהן רגלם הימנית – וזה מראה לא מאד שגרתני... ולסיום – ויקח משה משמן המשחה ומן הדם אשר על המזבח ויז על אהרן על בגדיו ועל בניו ועל בגדי בניו אתו ויקדש את אהרן את בגדיו ואת בניו ואת בגדי בניו אתו – הפער הזה בין לבישת בגדי כהונה לכבוד ולתפארת... לבין הזאת הדם על הבגדים.. ומשיחת הדם על תנוך האוזן והבהונות... מייצרת איזו פער בהסתכלות של המתבונן..

וזהו – להגיד שבחן שלא הטו ימין ושמאל – יכול להיות שאם היו מטים עיניהם ימין ושמאל, הם היו רואים את המבטים של אלו המביטים בהם, והתחושה הייתה קצת מוזרה מהסיטואציה, אבל השבח העצום – הם לא הביטו לא ימינה ולא שמאלה, לא עניין אותם מה אחרים חושבים, הם הביטו אל משה ועשו בדיוק ככל מה שציווה אותם משה ביד ה' – זו דרגה הרבה יותר גבוהה – לעשות רצון ד' בלי להתחשב במבט של אף אדם אחר...